

Stop de atheïstische leugen

Over God en de Verlichting

Het is in Nederland heel gewoon geworden om op z'n minst argwanend aan te kijken tegen religie. Met een beroep op de Verlichtingsfilosofen uit de zeventiende en achttiende eeuw. Die noemden zich inderdaad vaak atheïst, maar ze geloofden wel degelijk in God, alleen op een minder traditionele manier, los van oude dogma's. Hannemieke Stamperius beschrijft deze denkers, in haar boek *God en de Verlichting*. Zij stelt hun tolerante houding ten opzichte van andersdenkenden ten voorbeeld aan de hedendaagse tolerantie die vaak niet meer is dan onverschilligheid. Hobbes bijvoorbeeld is lang als crypto-atheïst aangezien, maar de laatste jaren nemen steeds meer onderzoekers zijn religieuze uitspraken, die vaak als lippendienst werden beschouwd, serieus. Zelfs Holbach, die niet alleen alle religie maar ook het Franse katholicisme aanvalt, identificeert religie vooral met fundamentalisme. De term atheïsme kan dus alles betekenen tussen 'godloos' en 'kritisch ten aanzien van de eigen godsdienst', concludeert Stamperius. In de taal van de logica kan maar één ding tegelijk waar zijn, maar in de taal van de poëzie bijvoorbeeld, kennen we metaforen, paradoxen, dubbelzinnigheden en tegenstellingen die tegelijkertijd waar zijn.

Jan Offringa